

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра приватного та соціального права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Актуальні проблеми екологічного та земельного права
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми *Право*
за спеціальністю *081 «Право»*
на другому (магістрському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробник: _____ **Стрельник В.В., к.ю.н., доцент**
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <i>приватного та соціального права</i>	протокол від _____ .№ _____
	Завідувач _____ Кузнецова М.Ю. кафедри (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми _____ Курило М.П.
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма _____ Роговенко О.В.
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: Кузнецова М.Ю.
(ПІБ)

Стрельник В.В.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації _____ (_____)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 2021 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ			
1.	Назва ОК	Актуальні проблеми екологічного та земельного права	
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра приватного та соціального права	
3.	Статус ОК	Обов'язковий	
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Право» за спеціальністю 081 «Право»	
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)		
6.	Рівень НРК	Другий (магістерський) рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень	
7.	Семестр, тривалість вивчення, форма контролю	1 (осінній семестр), 15 тижнів, іспит 2 (весняний семестр), 9 тижнів, іспит	
8.	Кількість кредитів ЄКТС	Осінній семестр - 4 кредита Весняний семестр – 4 кредита ЄКТС	
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)	
	Денна форма – 90 /60 годин	Лекційні – 10/10 годин	Практичні /семінарські – 20/10 годин
	Заочна форма – 150 годин	12 годин	12 годин
			Самостійна робота 60/40 годин 126 годин
10.	Мова навчання	Державна (українська)	
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Стрельник Вікторія Валеріївна, доцент кафедри приватного та соціального права Години консультацій – кожного понеділка о 12.45, кабінет 109 г	
11.1	Контактна інформація	viktoriastrelnyk@gmail.com	
12.	Загальний опис освітнього компонента	Предметом вивчення навчальної дисципліни є актуальні проблеми охорони навколишнього середовища та колізійні аспекти у правовому регулюванні відносин з раціонального використання та охорони земельних ділянок різних категорій. Правове регулювання охорони довкілля та земельних відносин постійно змінюється та оновлюється, і, незважаючи на це, залишається далеким від досконалості. Відсутність чіткого розуміння сутності та адекватного законодавчого врегулювання еколого-правових відносин як специфічного правового явища певною мірою обмежує можливості учасників правовідносин здійснювати свої права та виконувати обов'язки, задовольняти відповідні інтереси. За таких умов надзвичайно актуальним є здійснення наукового аналізу основних блоків екологічних та земельних відносин, встановлення їхньої сутності та правової природи, притаманних їм ознак, а також дослідження особливостей конкретних із них. Розуміння проблемних питань теорії, практики та законотворчості в сфері охорони природи потребують ґрунтового наукового аналізу доктринальних теоретичних досліджень, системного тлумачення законодавчих приписів, аналізу правозастосовної практики, правових позицій вищих судових інстанцій. .	
13.	Мета освітнього компонента	<i>Мета освітнього компонента:</i> є формування концептуальних системних наукових уявлень про наукові підходи щодо трактування місця екологічного та земельного права в системі права України, а також поглиблення та систематизація доктринальних уявлень про природу зазначених правовідносин.	
14.	Передумови вивчення		

	ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	
15.	Політика академічної доброчесності	<p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/).</p>

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК 8: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК 8										
	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 17
ДРН1. Вільно оперувати понятійно-категоріальним апаратом у сфері екологічного та земельного права, застосовувати їх при проведенні наукових та науково-практичних досліджень.	X				X						
ДРН2. Юридично грамотно та аргументовано захищати певне правове рішення, викладати його в усній та письмовій формі			X						X	X	X
ДРН3. Самостійно застосовувати відповідні положення актів чинного законодавства та матеріали судової практики при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.					X				X	X	X
ДНР 4. Використовувати чинне екологічне та земельне законодавство для розширення свого правового	X		X						X		

<p>кругозору, правової культури та вирішення проблемних питань, що виникають у практичній діяльності.</p>											
<p>ДРН 5. Демонструвати знання для вирішення практичних завдань, пов'язаних із збереженням природних ресурсів, забезпеченням удосконалення відповідних правових механізмів, зокрема за умов посилення європейської та міжнародної інтеграції України, розвитку ринкових відносин, утвердження рівності різних форм власності на землю</p>	X	X	X		X	X		X	X		X
<p>ДРН 6. Виявляти недосконалість окремих норм та проблеми у їх застосуванні, знаходити шляхи їх вирішення; орієнтуватись у напрямках розвитку земельних відносин .</p>			X						X		X

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу				Рекомендована література ¹
	Аудиторна робота	Сам роб			
Осінній І семестр					
	Лк	П.з / семін. з	Лаб . з.		
Тема 1. Проблеми формування еколоого-правової науки та освіти в сучасних умовах 1. Наукові концепції взаємодії суспільства і природи в умовах соціально-екологічної кризи та їх вплив на формування науки екологічного права. 2. Генетичні засади суспільної екологічної саморегуляції у правосвідомості Українського народу. 3. Формування відновлювальної (відтворювальної) форми взаємодії суспільства і природи на засадах положень Концепції сталого розвитку. 4. Стратегія національної екологічної політики як державно-правовий засіб оптимізації форм взаємодії суспільства і природи	2/2	2/2			1,3,5.
Тема 2. Світоглядні та науково-методологічні проблеми формування екологічного права 1. Науково-правові засади становлення екологічного права. 2. Особливості предмета і метода екологічного права як основних критеріїв виділення його в окрему галузь права. 3. Диференціація, інтеграція та комплексність як тенденції щодо розвитку екологічного права. 4. Співвідношення екологічного права та законодавства. 5. Проблеми систематизації екологічного законодавства в сучасних умовах.		2		2	1,3,5..
Тема 3. Проблеми правового забезпечення охорони надр 1. Історико-правові засади розвитку законодавства про охорону надр 2. Стан, сутність та перспективи розвитку сучасного нормативно-правового забезпечення охорони надр. 3. Надра як об'єкт правової охорони	2/2	2/2		2	1,3,5.
Тема 4. Стан сучасного правового забезпечення охорони вод 1. Історико-правові засади розвитку законодавства у сфері охорони вод. 2. Стан сучасного правового забезпечення охорони вод. 3. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері охорони вод.	2/2	2		6/10	1.2.3.
Тема 6. Проблеми правового забезпечення охорони тваринного світу. 1. Стан, сутність та перспективи розвитку сучасного нормативно-правового забезпечення заходів охорони тваринного світу. 2. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства у галузі охорони тваринного світу та середовища його перебування як об'єкт правової	2/2	2/2		4/10	1.2.3.4.5.

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

охорони					
Тема 7. Проблеми правового забезпечення охорони атмосферного повітря, озонового шару та клімату 1. Атмосферне повітря, озоновий шар і клімат як об'єкти еколого-правової охорони. 2. Правова охорона озонового шару і клімату	-/2	2/2		6/ 10	1.2.3.4.
Тема 8. Проблеми правового забезпечення охорони навколишнього природного середовища при поводженні з відходами 1. Загальна характеристика правового регулювання у сфері поводження з відходами 2. Особливості правової охорони довкілля при поводженні з відходами виробництва та споживання, радіоактивними відходами 3. Особливості юридичної відповідальності у сфері охорони навколишнього природного середовища при поводженні з відходами	2/2	2/2		10/ 16	1,2,3,4,
Всього	10/ 12	20/12		60/ 126	
<i>Весняний 4 семестр</i>					
Тема 9. Актуальні проблеми права власності на землю та землекористування. 1. Загальна характеристика права власності на землю. 2. Форми права власності на землю. 3. Право державної власності на землю. 4. Право комунальної власності на землю. 5. Право приватної власності на землю. 6. Викуп земельних ділянок для суспільних потреб. Примусове відчуження земельної ділянки з мотивів суспільної необхідності. 7. Право користування землею. 8. Порядок та підстави припинення права постійного землекористування. Припинення права землекористування за бажанням землекористувача. Припинення права землекористування у примусовому порядку. 9. Правове регулювання оренди землі. Форма договору оренди земельної ділянки. Особливості оренди земель державної та комунальної власності. 10. Правове регулювання орендної плати. Суборенда земельної ділянки.	4	2		8	7,8
Тема 10. Актуальні проблеми правового режиму земель сільськогосподарського та іншого призначення Правовий режим земель сільськогосподарського призначення. Склад земель сільськогосподарського призначення. Особливості правового режиму зазначеної категорії земель. Право власності на землі сільськогосподарського призначення. Суб'єкти права власності на землю сільськогосподарського призначення. Правовий режим земель житлової та громадської забудови. Правовий режим земель водного фонду. Правовий режим земель лісогосподарського призначення. Правовий режим земель промисловості, транспорту,	4	2		8	7,8

зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення. Правовий режим земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення. Правовий режим земель оздоровчого та рекреаційного призначення. Правовий режим земель історико-культурного призначення.					
Тема 11 Актуальні проблеми відповідальності за порушення екологічного та земельного законодавства 1. Поняття, суб'єкти та об'єкти аграрних, земельних та екологічних правопорушень. 2. Юридична відповідальність за порушення законодавства про охорону та використання земель. Визнання угод щодо земель недійсними. Відшкодування збитків, заподіяних в результаті порушення земельного законодавства. 3. Особливості відповідальності за самовільне заволодіння земельною ділянкою.	2	2	8	5,7,8	
Всього	10	10	40		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1. Вільно оперувати понятійно-категоріальним апаратом у сфері екологічного та земельного права, застосовувати їх при проведенні наукових та науково-практичних досліджень.	<i>Лекції-візуалізації</i>	10	<i>Усне опитування, тестування</i>	10
ДРН2. Юридично грамотно та аргументовано захищати певне правове рішення, викладати його в усній та письмовій формі	<i>Обговорення на заняттях, тематична дискусія, рішення ситуативних задач</i>	10	<i>Усне опитування, письмова робота</i>	10
ДРН3. Самостійно застосовувати відповідні положення актів чинного законодавства та матеріали судової практики при розв'язанні ситуаційних завдань в межах запропонованої конкретної практичної ситуації.	<i>Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</i>	20	<i>Написання контрольних робіт за результатами вивчення теоретичного матеріалу</i>	4
ДРН 4. Використовувати чинне екологічне та земельне законодавство для розширення свого правового	<i>Практичні заняття Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</i>	10	<i>Реферат презентація</i>	10

<p>кругозору, правової культури та вирішення проблемних питань, що виникають у практичній діяльності.</p>				
<p>ДРН 5. Демонструвати знання для вирішення практичних завдань, пов'язаних із збереженням природних ресурсів, забезпеченням удосконалення відповідних правових механізмів, зокрема за умов посилення європейської та міжнародної інтеграції України, розвитку ринкових відносин, утвердження рівності різних форм власності на землю</p>	<p><i>Індивідуальна дослідницька робота</i></p>	10	<p><i>Презентація – захист</i></p>	10
<p>ДРН 6. Виявляти недосконалість окремих норм та проблеми у їх застосуванні, знаходити шляхи їх вирішення; орієнтуватись у напрямках розвитку земельних відносин.</p>	<p><i>тематична дискусія</i></p>	10	<p><i>Вирішення правових ситуацій-кейсів</i></p>	10

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання Осіній 1 семестр (іспит)	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 (теми 1-3)	20 балів/20%	До 7 тиждень
1.1.	Тестування (тест множинного вибору)	5 балів /5%	До 7 тижня
1.2.	Усні опитування (кожне практичне заняття)	5 балів /5%	щотижня
1.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	5 балів /5%	щотижня
1.4	Колоквіум (тема 4)	10 балів /10%	До 7 тижня
1.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 7 тижня
2	Атестація (тест множинного вибору)	15 балів /15%	7 тиждень
3.	Модуль 2 (теми 4-8)	20 балів/20%	15 тиждень
3.1	Тестування	5 балів /5%	До 15 тижня
3.2	Усні опитування	5 балів /5%	щотижня
3.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	5 балів /5%	щотижня
3.4	Індивідуальна дослідницька робота (реферат)	5 балів /5%	До 15 тижня
3.3	Колоквіум (тема 7)	10 балів /10%	До 15 тижня
3.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 15 тижня
4	Виконання практичного кейсу як форма самостійної роботи (підготовка, презентація, захист)	15 балів /15%	До 15 тижня
5	Іспит	30 балів/30%	За розкладом

№	Методи сумативного оцінювання Весняний 2 семестр (іспит)	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1	Модуль 1 (теми 9-11)	40 балів/20%	До 7 тиждень
1.1.	Тестування (тест множинного вибору)	5 балів /5%	До 7 тижня
1.2.	Усні опитування (кожне практичне заняття)	5 балів /5%	щотижня
1.3.	Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) по кожній темі	5 балів /5%	щотижня
1.4	Колоквіум (тема 10)	10 балів /10%	До 7 тижня
1.5	Написання контрольної роботи за результатами вивчення теоретичного матеріалу	10 балів /10%	До 7 тижня
1.6	Індивідуальна дослідницька робота (реферат)	5 балів /5%	До 9 тижня
2	Атестація (тест множинного вибору)	15 балів /15%	7 тиждень
4	Виконання практичного кейсу як форма самостійної роботи (підготовка, презентація, захист)	15 балів /15%	До 9 тижня
5	Іспит	30 балів/30%	За розкладом

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Практичний кейс (підготовка,	<7 балів	7-12	13-14 балів	15 балів
	Вимоги щодо завдання не	Більшість вимог виконано, але	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання,

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

презентація, захист)	<i>виконано</i>	<i>окремі складові відсутні або недостатньо розкрити, відсутній аналіз інших підходів до питання</i>		<i>продемонстровано, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми</i>
Колоквіум	<i><3 балів</i>	<i>3-5 балів</i>	<i>6-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	<i>Теоретичні відповіді не точні не вірні</i>	<i>Відповіді надані не на всі питання колоквіуму,</i>	<i>Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі</i>	<i>Всі завдання виконано, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі</i>
Модульний контроль (тест множинного вибору)	<i>0-1 бал</i>	<i>2-3 бали</i>	<i>3-4 балів</i>	<i>5 балів</i>
	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>
Атестація (тест множинного вибору)	<i>0-3 балів</i>	<i>3-7 балів</i>	<i>7-13 балів</i>	<i>13-15 балів</i>
	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>	<i>Залежить від кількості вірних відповідей на тест</i>
Іспит	<i>0-5 балів</i>	<i>5-15 балів</i>	<i>15-27 балів</i>	<i>27-30 балів</i>
	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному завдання не виконано</i>	<i>Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано з помилками</i>	<i>Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано</i>	<i>Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, завдання виконано</i>

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	На кожному практичному занятті
2	Обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних практичних завдань	на практичних заняттях
3	Настанови викладачів в процесі виконання практичних завдань	На консультаціях
4	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після презентації реферату	1-10 тиждень
5	Оцінювання результатів колоквіуму	7,14 тиждень
6	Оцінювання письмових робіт	7, 14 тиждень

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основна:

1. *Екологічне право України. Особлива частина: навчальний посібник / за ред. О.М. Шуміло. ЦУЛ, 2017. 432 с.*
2. *Природноресурсове право України: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Каракаша І.І., Харитонової Т.Є. Одеса: Гельветика, 2018. 565 с.*
3. *Екологічне право : підручник /за ред. А.П. Гетьмана. Харків : Право, 2019. 552 с.*
4. *Екологічне право України : навч. посіб. / за ред. проф. І.І. Каракаша, д.ю.н. Т.Є. Харитонової, к.ю.н. А.І. Черемної. Одеса: Гельветика, 2018. 408 с.*
5. *Екологічне право України: підруч. / за ред. А.П. Гетьмана. Харків: Право, 2018. 552 с.*
6. *Шемшученко Ю. Оцінка впливу на довкілля як інструмент охорони екологічних прав людини / Ю. Шемшученко, Н. Малишева, Т. Третяк // Юрид. вісн. України. 2018. №40. С. 12-13.11.*
7. *Науково-практичний коментар до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» / Н. Р. Малишева, М.І. Єрофеев. Харків: Право, 2017. 416 с.*
8. *Харитонова Т. Є. Право землекористування та його основні види. Земельне право України : навч. посіб. І. І. Каракаш, В. Д. Сидор, Т. Є. Харитонова та ін.; за ред. І. І. Каракаша та Т.Є. Харитонової. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Одеса : Юрид. л-ра, 2017.*

НОРМАТИВНІ АКТИ

1. *Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. Дата оновлення: 01.01.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР) № 30: офіц. текст. Київ : КМ. С.141.*
2. *Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 14.11.2020. Відомості Верховної Ради Української (ВВР). Додаток до № 51. С. 1122.*
3. *Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 р. № 3852-ХІІ. Дата оновлення: 03.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 21. С.170.*
4. *Кодекс України про надра: Закон України від 27 липня 1994 р. № 132/94-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 36. С. 340.*
5. *Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. № 213/95-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 24. С. 189.*
6. *Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-ІІІ. Дата оновлення: 14.11. 2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 25–26. Ст. 31.*
7. *Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. № 2768-ІІІ. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 3–4. С. 27.*
8. *Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-ІV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 40–44. С. 356.*
9. *Господарський Кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-ІV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 18, № 19–20, № 21–22. С. 144.*
10. *Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 07.11.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 13–14, № 15–16, № 17. С. 112.*
11. *Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27 лютого 1991 р. № 791а-ХІІ. Дата оновлення: 04.06.2016. Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР). № 16. С. 198.*

12. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25 червня 1991 р. № 1264-XII. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 41. С. 546.
13. Про природно-заповідний фонд України: Закон України від 16 червня 1992 р. № 2456- XII. Дата оновлення: 03.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 34. С. 502.
14. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-XII. Дата оновлення: 16.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 48. С. 650.
15. Про основи містобудування: Закон України від 16 листопада 1992 р. № 2780-XII. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 52. С. 683.
16. Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування: Закон України від 14 жовтня 1994 р. № 208/94-ВР. Дата оновлення: 10.06.2017. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 46. С. 411.
17. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 8 лютого 1995 р. № 39/95-ВР. Дата оновлення: 03.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 12. С. 81.
18. Про пестициди і агрохімікати: Закон України від 2 березня 1995 р. № 86/95-ВР. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 14. С. 91.
19. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16 травня 1995 р. № 162/95-ВР Дата оновлення: 09.12.2012. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 21. С.152.
20. Про поводження з радіоактивними відходами: Закон України від 30 червня 1995 р. № 255/95-ВР Дата оновлення: 07.06.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 27. С. 198.
21. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 47. С. 56.
22. Про участь України в Конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів: Закон України від 20 жовтня 1996 р. № 437. Дата оновлення: Офіційний вісник України. № 30. С. 1065.
23. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97-ВР Дата оновлення: 23.07.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 24. С. 170.
24. Про ратифікацію Угоди про проведення узгодженої політики в галузі транзиту нафти і нафтопродуктів магістральними трубопроводами: Закон України від 11 червня 1997 р. № 329 Дата оновлення: 12.06.1999. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 31. С.197.
25. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 р. № 183/98-ВР Дата оновлення: 11.01.2019. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 35. С.237.
26. Про відходи: Закон України від 5 березня 1998 р. № 187/98-ВР Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 36–37. С. 242.
27. Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблока цієї АЕС на екологічно безпечну систему: Закон України від 11 грудня 1998 р. № 309-XIV. Дата оновлення: 01.01.2015. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 4. С. 33.
28. Про гідрометеорологічну діяльність: Закон України від 18 лютого 1999 р. № 443- XIV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 16. С. 95.
29. Про спеціальну економічну зону туристсько-рекреаційного типу «Курортполіс Трускавець» : Закон України від 18 березня 1999 р. № 514-XIV. Дата оновлення: 17.02.2006. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 18. С. 139.

30. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 20–21. С. 190.
31. Про рослинний світ: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 591-XIV Дата оновлення: 07.06.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 22–23. С.198.
32. Про архітектурну діяльність: Закон України від 20 травня 1999 р. № 687-XIV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 31. С. 246.
33. Про меліорацію земель: Закон України від 14 січня 2000 р. № 1389-XIV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 11. С. 90.
34. Про мораторій на проведення суцільних рубок на гірських схилах в ялицево-букових лісах Карпатського регіону: Закон України від 10 лютого 2000 р. № 1436-III. Дата оновлення: 21.11.2019. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 13. С. 99.
35. Про мисливське господарство та полювання: Закон України від 22 лютого 2000 р. № 1478-III. Дата оновлення: 10.03.2017. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 18. С. 132.
36. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 2 березня 2015 р. № 222-VIII. Дата оновлення: 25.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 23. С. 158.
37. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 8 червня 2000 р. № 1805-III. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 39. С. 333.
38. Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки: Закон України від 21 вересня 2000 р. № 1989-III. Дата оновлення: 10.06.2012. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 47. С. 405.
39. Про курорти: Закон України від 5 жовтня 2000 р. № 2026-III. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 50. С. 435.
40. Про затвердження Загальнодержавної програми охорони та відтворення довкілля Азовського і Чорного морів: Закон України від 22 березня 2001 р. № 2333-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 28. С. 135.
41. Про охорону атмосферного повітря: Закон України від 21 червня 2001 р. № 2556- III Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 48. С. 252.
42. Про тваринний світ: Закон України від 13 грудня 2001 р. № 2894-III. Дата оновлення: 07.06.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 14. С. 97.
43. Про питну воду та питне водопостачання: Закон України від 10 січня 2002 р. № 2918-III Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 16. С.112.
44. Про Червону книгу України: Закон України від 7 лютого 2002 р. № 3055-III. Дата оновлення: 18.12.2017. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 30. С. 201. 21
45. Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них: Закон України від 6 лютого 2003 р. № 486-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 15. С. 107.
47. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 962-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 39. С. 349.
48. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19 червня 2003 р. № 963-IV. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 39. С. 350.
49. Про ратифікацію Протоколу про воду та здоров'я до Конвенції про охорону та використання трансграничних водотоків та міжнародних озер 1992 року: Закон України від 9 липня 2003 р. № 1066-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 5. С. 30.
50. Про екологічну мережу України: Закон України від 24 червня 2004 р. № 1864-IV. Дата оновлення: 19.04.2018. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 45. С. 502.

51. Про карантин рослин: Закону України від 19 січня 2006 р. № 674-IV. Дата оновлення: 13.02.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 28. С. 212.
52. Про захист тварин від жорстокого поводження: Закон України від 21 лютого 2006 р. № 3447-IV. Дата оновлення: 13.02.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 27. С. 230.
53. Про ветеринарну медицину: Закон України від 16 листопада 2006 р. № 361-V. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 5–6. Ст. 53. 55.
55. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 5 квітня 2007 р. № 877-V. Дата оновлення: 25.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 29. С. 389.
56. Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31 травня 2007 р. № 1103-V. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 35. С. 484.
57. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань мисливського господарства, полювання та рибальства, охорони, використання і відтворення тваринного світу: Закон України від 21 січня 2010 р. № 1827-VI. Дата оновлення: 24.06.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 10. С. 108.
58. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17 лютого 2011 р. № 3038-VI. Дата оновлення: 16.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 34. С. 343.
59. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI. Дата оновлення: 24.10.2020. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 38. С. 385.
60. Про аквакультуру: Закон України від 18 вересня 2012 р. № 5293-VI. Дата оновлення: 18.12.2017. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 43. С. 616.
61. Про ратифікацію Європейської конвенції про захист домашніх тварин: Закон України від 18 вересня 2013 р. № 578-VII. Дата оновлення: 18.09.2013. Відомості Верховної Ради України (ВВР). № 20–21. С. 734.
62. Про невідкладні заходи у сфері збереження, відтворення та раціонального використання мисливських тварин: Указ Президента України від 23 травня 2005 р. № 837. Урядовий кур'єр. № 105.
63. Про затвердження Положення про Державне агентство України з управління зоною відчуження: Указ Президента України від 6 квітня 2011 р. № 393. Дата оновлення: 22.07.2020. Офіційний вісник України. № 29. С. 1230.
64. Про Положення про Державне агентство водних ресурсів: Указ Президента України від 13 квітня 2011 р. № 453. Дата оновлення: 03.10.2020. Офіційний вісник України. № 29. С. 1259.
65. Про затвердження Положення про Державне агентство рибного господарства України: Постанова Кабінету міністрів України від 3 вересня 2015. 895-2015-п. Дата оновлення: 03.10.2020. Київ. № 895.
66. Про затвердження Методики визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища або ділянки надр, що надаються у користування: постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 1117. Офіційний вісник України. № 34. С. 2279.
67. Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами: постанова Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 615ю Дата оновлення: 17.09.2020. Офіційний вісник України. № 45. С. 1832.
68. Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання): постанова Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2012 р. № 1030. Дата оновлення: 10.10. 2018. Офіційний вісник України. № 85. С. 3466.

69. Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 р. : Закон України від 28 лютого 2019 р. № 2697-УШ // Уряд. кур`єр. – 2019. – 6 квіт. – С. 8-10.

70. Про оцінку впливу на довкілля : Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 29. – Ст. 315.”

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

<http://rada.gov.ua/> – сайт Верховної ради України;

<http://www.nbu.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;

<http://www.unidroit.org/> – сайт УНІДРУА;

<http://www.wto.org/> – сайт Світової організації торгівлі;

http://www.law.nyu.edu/library/foreign_intl/ – база посилань Школи права Університету Нью-Йорка;

<http://www.washlaw.edu/forint/> – база посилань Бібліотеки Школи права Університету Уошбурна;

<http://memory.loc.gov/law/GLINv1/GLIN.html> – база посилань Бібліотеки конгресу США;

<http://www.secure.law.cornell.edu/world/> – база посилань Інституту правової інформації Корнельської школи права.

Бібліотеки

1. Адреси Web- серверів національних і українських бібліотек - <http://nbuv.gov.ua/internet/libweb.html>
2. Адреси електронної пошти бібліотек України - <http://www.lucl.kiev.ua/win/adresf.html>
3. Бібліотека Верховної Ради України - <http://www.rada.kiev.ua>
4. Бібліотеки Дніпропетровського національного університету – <http://www.comci.dsr.lp.ua/DSU/libraries>
5. Бібліотека Сумського державного університету - <http://www.sumdu.edu.ua/pages/library/>
6. Державна бібліотека України для юнацтва - <http://www.ukrlibworld.kiev.ua/uni/>
7. Державна науково-технічна бібліотека України - <http://www.gntb.n-t.org>
8. Електронна бібліотека Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.scilib.univ.kiev.ua>
9. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д.І.Чижевського - <http://www.library.online.kr.ua>
10. Луганська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М.Горького - <http://www.library.lg.ua>
11. Львівська наукова бібліотека ім. В. Стефаника - <http://www.lsl.lviv.ua>
12. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка - <http://www.lib-du.univ.kiev.ua>
13. Наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія - <http://www.ukma.kiev.ua>
14. Наукова бібліотека Таврійського національного університету - <http://www.lib.crimea.edu>
15. Наукова бібліотека Тернопільського державного технічного університету імені Івана Пулюя - <http://www.tu.edu.te.ua/library/>
16. Науково-технічна бібліотека Національного технічного університету України. Київський політехнічний університет - <http://www.library.ntu-kpi.kiev.ua>
17. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського - <http://www.nbu.gov.ua>
18. Національна парламентська бібліотека України - <http://www.nplu.kiev.ua>
19. Публічна бібліотека ім. Лесі Українки - <http://www.lucl.kiev.ua>
20. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна - <http://www.univer.kharkov.ua>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			
Результати навчання стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання			
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання			
Література є актуальною			

Рецензенти:

Член проектної групи ОП _____
 (назва) (ПІБ) (підпис)

Викладач кафедри _____
 (назва) (посада, ПІБ) (підпис)

